

четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) від 5 жовтня 2005 р. № 6-рп/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 41. – Ст. 2605.

5. Великий енциклопедичний юридичний словник / за редакцією акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво Юридична думка», 2007. – 992 с.
6. Сушинський О.І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти: [монографія] / О.І. Сушинський. – Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2002. – 468 с.
7. Рабінович П. Громадянське суспільство і правова держава (загальнотеоретичні міркування) / П. Рабінович // Українське право. – 1996. – № 3. – С. 22-34.
8. Елистратов А.И. Основные начала административного права / А.И. Елистратов. – 2-е изд. – М.: Изд. Г.А. Лемана и С.И. Сахарова, 1917. – 294 с.
9. Керимов Д.А. Гражданское общество и правовое государство / Д.А. Керимов // Право и образование. – 2004. – № 1. – С. 5-16.
10. Горбатенко В.П. Стратегічні орієнтири взаємодії держави і громадянського суспільства / В.П. Горбатенко // Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2002. – № 3. – С. 127-134.

УДК 342.9:5.08

ШТРАФ ЯК ОСНОВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

Шурупова К.В., к.ю.н., доцент

Криворізький національний університет

У дослідженні автор аналізує проблеми застосування такого виду адміністративних стягнень як штраф у якості основи адміністративної відповідальності за порушення законодавства про доступ до інформації. Автором приділяється увага досвіду використання штрафних санкцій за аналогічні правопорушення у країнах СНД. В дослідженні розглянуті питання про розмір і міру адміністративної відповідальності за порушення у сфері доступу до інформації. Автором зроблені пропозиції щодо удосконалення і модернізації норм адміністративного законодавства.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративні стягнення, штраф, межі відповідальності, доступ до інформації.

Шурупова Е.В. ШТРАФ КАК ОСНОВА АДМИНИСТРАТИВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА НАРУШЕНИЯ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В СФЕРЕ ДОСТУПА К ИНФОРМАЦИИ / Криворожский национальный университет, Украина

В исследовании автор анализирует проблемы применения такого вида административных взысканий как штраф в качестве основы административной ответственности за нарушение законодательства о доступе к информации. Автором уделяется внимание исследованию опыта использования штрафных санкций за аналогичные правонарушения в странах СНГ. В исследовании рассмотрены вопросы о размере и мере административной ответственности за нарушение в сфере доступа к информации. Автором сделаны предложения относительно усовершенствования и модернизации норм административного законодательства.

Ключевые слова: административная ответственность, административные взыскания, штраф, пределы ответственности, доступ к информации.

Shurupova K.V. PENALTY APPROVALS AS BASIS OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR VIOLATIONS OF LEGISLATION IN THE FIELD OF ACCESS TO INFORMATION / Krivorizian national university,

Research is built on the basis of opening of maintenance and essence of fine as basis of administrative responsibility of public servants for violation in the field of access to information. In the process of decision of scientific problem we set the scopes of the legal adjusting of application of administrative penalties as a fine in the countries of the CIS, light up not only the existent sizes of fines in the field of violation of access to information but also offer the ways of improvement of administrative legislation.

In administratively-jurisdiction practice fine – dominant type of penalty. First of all it is explained by that he is envisaged as an only or alternative measure for most administrative crimes.

For the analysis of application of administrative penalties as a fine in the countries of the NIS, we distinguished the normatively-legal acts (Codes are about administrative crimes) of such states as Russian Federation, Republic of Belarus, Republic of Moldova, Republic of Kazakhstan.

As administrative responsibility for the indicated violation in code legislative acts an administrative penalty is set as a fine. Other types of penalty for this type of offence in the investigated countries are not used.

A size of fine as well as system of his calculation is various. Century 5.39 Code Act of Russian Federation sets the fixed sums of the most subzero and the greatest limit of penalty approvals as a penalty from one thousand to three thousand roubles.

In Republic of Belarus the size of fine is set in base sizes, that analogical to the home concept "minimum profits of citizens". The administrative legislation of Republic of Moldova is marked establishment in quality of subject of imposition of administrative fine of not only physical but also legal persons. A penalty as a fine there calculates at conditional units to ст.34 Code about offence certainly, that one conditional unit equals twenty leys.

In Republic of Kazakhstan imposition of penalties as fines is base on system of monthly calculation figures. What touches a disciplinary measure, then in Republic of Kazakhstan the conducted differentiation of disciplinary measure depending on to the subject of offences.

In Ukraine in the system of administrative penalties for administrative crimes in the field of access to information it is not yet formed only going near establishment of optimal sizes of administratively-penalty approvals. Suggest to co-ordinate the system of administrative penalties in relation to violations in the field of information and to define the only least size of penalty approvals. In our view, expedient will be establishment of him at the level of twenty five untaxed minimums of profits of citizens.

Key words: administrative responsibility, administrative penalties, fine, limits of responsibility, access to information.

Різновидом ретроспективної юридичної відповідальності є адміністративна відповідальність, під якою розуміють покладення на порушників загальнообов'язкових правил, що діють в управлінні та в інших сферах, адміністративних стягнень, які тягнуть для цих осіб обтяжливі наслідки майнового чи морального характеру [2, 184]. Подібне визначення наводить Ю.П. Битяк [4, 162], який, крім того, зазначає, що адміністративній відповідальності притаманні всі ознаки юридичної відповідальності. Проте він зазначає, що адміністративна відповідальність є складовою адміністративного примусу та наділена всіма його ознаками. Водночас Т.О. Коломєць зазначає, що їх не можна ототожнювати, адже «адміністративна відповідальність та адміністративний примус – різні правові явища» [5, 121].

С.Т. Гончарук характеризує зміст адміністративної відповідальності як специфічної форми реагування держави в особі її компетентних органів на вчинення адміністративних проступків, згідно з якою особи, що скоїли ці проступки, повинні відповісти перед уповноваженими державними органами за свої неправомірні дії і понести за це адміністративні стягнення в установлених законом формах і порядку [7, 121].

Ми підтримуємо позицію С.Т. Гончарука і під адміністративною відповідальністю розуміємо різновид юридичної відповідальності, специфічну форму реагування держави на вчинення адміністративних проступків, згідно з якою особи, що скоїли ці проступки, несуть відповідальність перед уповноваженими державними органами за свої неправомірні дії у вигляді застосування до них адміністративних стягнень в установлених законом формах і порядку [7, 121].

Важливою складовою адміністративної відповідальності є система адміністративних стягнень. Видом адміністративного стягнення, який застосовується при порушення законодавства про доступ до інформації, є штраф. Оскільки використання штрафних санкцій є дуже розповсюдженим явищем в українському правовому полі, то дослідження сутності штрафу як основи адміністративної відповідальності посадових осіб за порушення законодавства про доступ до інформації має високий ступінь актуальності. Необхідність дослідження підкріплюється також потребою в удосконаленні адміністративного законодавства з приводу визначення оптимальних розмірів і меж застосування цього виду адміністративних стягнень у сфері доступу до інформації.

Питанню визначення штрафу як основного виду адміністративного стягнення присвячено дослідження багатьох вчених, таких як Д.М. Бахрах, С.М. Братусь, Є.В. Додін, А.І. Галаган,

С.Т. Гончарук, І.П. Голосніченко, Е.Ф. Демський, Д.М. Лук'янець, Н.Р. Нижник, В.Ф. Опришко, О.І. Остапенко, Ю.С. Шемшученко та ін.

При цьому слід звернути увагу, що питання визначення оптимального розміру штрафу за правопорушення у сфері доступу до інформації, залишилися поза увагою дослідників.

Мета публікації полягає у розкритті змісту і сутності штрафу як основи адміністративної відповідальності посадових осіб за порушення у сфері доступу до інформації. При дослідженні заявленої тематики ми визначимо рамки правового регулювання застосування адміністративних стягнень у вигляді штрафу в країнах СНД, висвітливо не лише існуючі розміри штрафів у сфері порушення доступу до інформації, а й запропонуємо шляхи удосконалення адміністративного законодавства.

Слово «штраф» має давнє походження і в перекладі з німецької «Strafe» означає пеню, кару, грошове стягнення «за вину чи проступок». Виникнувши ще за часів римського права, адміністративний штраф (роена ресупіагіа) розглядався, як, до речі, й тепер, як різновид грошового стягнення, що накладалося уповноваженою особою і потрапляло в дохід держави. У 20-30-х роках ХХ ст. в законодавстві УРСР адміністративна відповідальність взагалі ототожнювалася із застосуванням за протиправні діяння штрафів в адміністративному порядку. Адміністративний штраф зберіг свої домінуючі позиції серед адміністративних стягнень і до сьогодні.

С.М. Алфьоров розглядає штраф – як найбільш поширений вид адміністративного стягнення майнового характеру. Дослідник зазначає, що він накладається на правопорушників в адміністративному або судовому порядку у випадках і межах, передбачених актами вищих органів державної влади і управління, розмір штрафу визначається переважно щодо офіційно встановленого розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян [6, 81].

А.Г. Баришніков встановлює поняття про штраф як вид майнового стягнення, що має найбільше виховне, превентивне та стримуюче значення, однак у кожному конкретному випадку його застосування особливого значення набуває його розмір, який у кінцевому результаті виражає принцип ефективності санкції як засобу забезпечення законності.

Добрянська Н.В. визначає, що штрафні санкції виконують, швидше за все, карну функцію, аніж відновлювальну. На її думку штрафи застосовувалися, коли правопорушення не призвело до збитків у потерпілої сторони [5, 84-85].

Проте сутність штрафу як виду адміністративного стягнення ширша й не полягає тільки в ущемленні майнових інтересів винної особи. У адміністративно-юрисдикційній практиці штраф – домінуючий вид стягнення. Насамперед це пояснюється тим, що він передбачений як єдиний або альтернативний захід за більшість адміністративних правопорушень.

Проаналізуємо законодавство країн-учасниць СНД на предмет виду і міри встановлення адміністративних стягнень за правопорушення у сфері доступу до інформації.

Для аналізу ми виділили нормативно-правові акти (Кодекси про адміністративні правопорушення) таких держав як Російська Федерація, Республіка Білорусь, Республіка Молдова, Республіка Казахстан.

Аналізуючи правопорушення, передбачене ст.212-3 КУпАП щодо неправомірної відмови в наданні інформації, несвоєчасному або неповному наданні інформації, наданні інформації, що не відповідає дійсності, у випадках, коли така інформація підлягає наданню на запит громадянина чи юридичної особи відповідно до законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян», «Про доступ до судових рішень» та «Про засади запобігання і протидії корупції», або на адвокатський запит, запит кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, її палати або члена відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, ми з'ясували, що відповідний склад правопорушення встановлений у всіх кодексах аналізованих держав (ст.5.39 КпАП РФ, ст.9.6 КпАП Республіки Білорусь, ст.71 КпП Республіки Молдова, ст.84 КпАП Республіки Казахстан).

У вигляді адміністративної відповідальності за вказане порушення у кодифікованих законодавчих актах встановлено адміністративне стягнення у вигляді штрафу. Інші види стягнення за цей вид правопорушення у досліджуваних країнах не застосовуються.

Розмір штрафу як і система його обчислення є різноманітними. Ст.5.39 КпАП РФ встановлює фіксовані суми найнижчої і найвищої межі штрафних санкцій у вигляді стягнення від однієї тисячі до трьох тисяч рублів.

У Республіці Білорусь розмір штрафу встановлений у базових величинах, що аналогічні вітчизняному поняттю «мінімум доходів громадян». Базові величини встановлюються урядом республіки і залежать від прожиткового мінімуму. Штраф за вказане правопорушення встановлений у розмірі від десяти до тридцяти базових величин.

Адміністративне законодавство Республіки Молдови відмічено встановлення у якості суб'єкта накладення адміністративного штрафу не лише фізичних, але і юридичних осіб. Стягнення у вигляді штрафу там обчислюється у умовних одиницях і ст.34 Кодексу про правопорушення визначено, що одна умовна одиниця дорівнює двадцяти леям. Що стосується безпосередньо накладення штрафу, то за порушення посадовою особою положень законодавства про доступ до інформації і про подання петицій передбачено накладення штрафу в розмірі від 40 до 50 умовних одиниць, а за подання на підставі запиту відповіді, що містить явно невірні відомості – накладення штрафу на посадову особу в розмірі від 45 до 55 умовних одиниць.

В Республіці Казахстан накладення стягнень у вигляді штрафів ґрунтується на системі місячних розрахункових показників. Що стосується міри стягнення, то в Республіці Казахстан проведено розмежування міри стягнення в залежності від суб'єкту правопорушення. Так, наприклад, «Незаконне обмеження права на доступ до інформаційних ресурсів – тягне штраф на фізичних осіб в розмірі від п'яти до десяти, на посадових осіб, індивідуальних підприємців, юридичних осіб, що є суб'єктами малого або середнього підприємництва, – в розмірі від десяти до п'ятдесяти, на юридичних осіб, що є суб'єктами великого підприємництва, – в розмірі від двадцяти до ста місячних розрахункових показників».(ст.84 п.2 КпАП Республіки Казахстан).

Якщо порівнювати нормативне врегулювання правопорушення, передбаченого ст.53-2 КУпАП щодо перекручення даних державного земельного кадастру, а також приховування інформації про стан земель, розміри, кількість земельних ділянок, наявність земель запасу або резервного фонду, які тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, то приходимо до висновку, що такий склад правопорушення визначений не в усіх порівнюваних державах серед адміністративного законодавства.

КпАП Російської Федерації повністю і навіть ширше, ніж в Україні, врегульовує зазначені відносини. Стаття 14.35 КпАП РФ визначає порушення законодавства про державний кадастровий облік нерухомого майна і кадастрової діяльності і передбачає три підстави накладення адміністративних стягнень:

«1. Несвоєчасне або неточне внесення відомостей про нерухоме майно в державний кадастр нерухомості посадовцями органу, що здійснює державний кадастровий облік нерухомого майна і ведення державного кадастру нерухомості, або підвідомчих цьому органу державних установ – тягне накладення адміністративного штрафу на посадових осіб в розмірі від однієї тисячі до двох тисяч рублів.

2. Незаконна відмова в наданні або несвоєчасне надання вказаними в частині 1 цієї статті посадовцями внесених в державний кадастр нерухомості відомостей – тягне накладення адміністративного штрафу на посадових осіб в розмірі від однієї тисячі до двох тисяч рублів.

3. Порушення встановленого законом порядку інформаційної взаємодії при веденні державного кадастру нерухомості посадовими особами, відповідальними за подання у вказаному порядку відповідного документу, а також подання у вказаному порядку документу, що містить недостовірні відомості, – тягне попередження або накладення адміністративного штрафу на посадовців в розмірі від трьох тисяч до п'яти тисяч рублів».

Кодексом про адміністративні правопорушення Республіки Казахстан визначено схожий склад правопорушення, який стосується реєстрації незаконних угод по природокористуванню, в тому

числі і спотворення даних державного обліку і державних кадастрів природних ресурсів і передбачено адміністративні стягнення за правопорушення не тільки вигляді штрафу, але і адміністративний арешт до сорока п'яти діб.

Розміри штрафу встановлені у межах від трьохсот до п'ятисот місячних розрахункових показників, що є суттєвою сумою і свідчить про визнання законодавцем Республіки Казахстан високого рівня небезпечності такого виду правопорушень.

Кодекс про правопорушення Республіки Молдова не містить статті щодо приховування даних державного земельного кадастру, але стаття 145 КпП РМ визначає правопорушенням недопущення інспекції об'єктів або ненадання відомостей про стан довкілля. Таким чином, «перешкоджання доступу державних інспекторів по екології для інспекції об'єктів і відмова від надання відомостей, а також надання недостовірних відомостей про стан довкілля тягнуть накладення штрафу на фізичних осіб в розмірі від 10 до 20 умовних одиниць і на юридичних осіб в розмірі від 300 до 400 умовних одиниць з позбавленням або без позбавлення в обох випадках права здійснювати певну діяльність на термін від 3 місяців до 1 року». Слід звернути увагу на те, що законодавець Республіки Молдови також, як і законодавець Республіки Казахстану, встановив додатковий вид стягнення – позбавлення здійснювати певну діяльність на визначений термін.

Що стосується визначеного складу правопорушення в Республіці Білорусь, то стаття 86 Кодексу про землю Республіки Білорусь визначає відомості державного земельного кадастру. Відповідно до цього нормативного акту визначено, що відомості державного земельного кадастру носять відкритий характер, за винятком відомостей, віднесених законодавством до державних секретів і інформації, поширення якої обмежене в цілях захисту прав і інтересів громадян, що захищаються законом. Вичерпні переліки документів, необхідних для отримання громадянами відомостей державного земельного кадастру, визначаються законами, нормативними правовими актами Президента Республіки Білорусь і Ради Міністрів Республіки Білорусь, якщо інше не встановлене Президентом Республіки Білорусь. Переліки документів, необхідних для отримання юридичними особами, індивідуальними підприємцями відомостей державного земельного кадастру, визначаються Радою Міністрів Республіки Білорусь.

Таким чином, аналіз законодавства щодо порядку накладення адміністративних стягнень у країнах-учасниках СНД свідчить про те, що штраф як вид адміністративного стягнення за порушення у сфері доступу до інформації є основним серед тих, що використовуються.

Український законодавець повинен узяти на озброєння із нормативної практики сусідів такі факти:

1. Збільшити розміри штрафів за порушення у сфері інформації (наприклад, щодо перекручення або приховування даних державного земельного кадастру);
2. Розробити додаткові види стягнень за правопорушення у сфері доступу до інформації (право обіймати певні посади протягом визначеного строку);
3. Розробити і впровадити більш жорсткі санкції за порушення права на інформацію (наприклад, адміністративний арешт).

Останнє питання, якому слід приділити увагу при визначенні такого адміністративного стягнення як штраф основним видом адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері доступу до інформації є питання про розмір і міру покарання.

Аналізуючи розмір адміністративного стягнення у вигляді штрафу за правопорушення, передбачені статтями 53-2, 82-3, 91-4, 212-2, 212-3 КУпАП, ми з'ясували, що найменша межа адміністративно-штрафних санкцій визначена для правопорушення щодо приховування, перекручення або відмови від надання повної та достовірної інформації за запитами посадових осіб і зверненнями громадян та їх об'єднань щодо безпеки утворення відходів та поведінки з ними, в тому числі про їх аварійні скиди та відповідні наслідки. У ст.82-3 КУпАП визначає, що відповідальність за таке правопорушення тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Орієнтуючись на встановлений в Україні розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, передбачено, що розмір покарання коливається в межах від 51 до 85 грн. Якщо порівнювати співвідношення міри покарання за вказане правопорушення із розміром прожиткового мінімуму, який станом

на 01.01.2013-30.11.2013 рр. відповідно до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2013 рік» від 06.12.2012 р. № 5515-VI встановлений у вигляді загального показника на рівні 1108 грн., то мінімальний розмір штрафу в 21 рази менше, ніж рівень прожиткового мінімуму громадян України. Таке порівняння дозволяє нам зробити висновок про те, що мінімальна межа накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за порушення у сфері інформації є такою, що не відповідає сучасній дійсності, застарілою і потребує оновлення.

Ситуація про найменший розмір штрафів за порушення у сфері доступу до інформації привернула нашу увагу і тому, що визначення такого низького рівня адміністративно-штрафних санкцій є непоодиноким за правопорушення у сфері доступу до інформації.

Відповідно до ст.91-4 КУпАП щодо відмови від надання чи несвочасного надання за запитами повної та достовірної екологічної інформації, передбаченої законодавством, мінімальна межа штрафу становить також три неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Відповідно до ст.53-2 КУпАП щодо перекручення даних державного земельного кадастру, а також приховування інформації про стан земель, розміри, кількість земельних ділянок, наявність земель запасу або резервного фонду, найменша межа штрафних санкцій встановлена на рівні п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Таким чином, напрошуються два висновки: по-перше, визначаючи такий низький розмір адміністративно-штрафних санкцій законодавець констатує, що безпека утворення відходів, екологічна інформація і дані державного земельного кадастру не є визначальними для суспільства і держави в цілому і не містять суспільної необхідності, не стосуються державних інтересів.

Такий висновок можна обґрунтувати тим, що низький розмір штрафу робить його повністю неефективним для цілей покарання правопорушника. Саме тому посадова особа розуміючи підтримку держави у якості норм КУпАП може не зважати на необхідність надання відповідної інформації.

Другий висновок, який ми можемо припустити, виходячи із аналізу розмірів штрафу за вказані правопорушення, це те, що законодавець не приділяє їм достатньої уваги у зв'язку з відсутністю великої кількості зазначених правопорушень. Таким чином, ми можемо казати про те, що Україна дійсно є правовою державою і у встановленні адекватного покарання за вказані правопорушення немає необхідності у зв'язку з їх відсутністю.

Другий висновок є більш оптимістичним, але ми вважаємо, що обидва наші припущення є невірними. Викладаючи свій погляд на дане питання, ми притримуємось позиції про те, що в системі адміністративних стягнень за адміністративні правопорушення у сфері доступу до інформації ще не сформовано єдиного підходу до встановлення оптимальних розмірів адміністративно-штрафних санкцій. І проблема тут полягає не тільки у визначенні найменшої межі штрафу за порушення у сфері доступу до інформації, але і у визначенні крайньої межі такого виду покарання. Відповідно до статті 212-3 щодо неправомірної відмови в наданні інформації, несвочасному або неповному наданні інформації, наданні інформації, що не відповідає дійсності, у випадках, коли така інформація підлягає наданню на запит громадянина чи юридичної особи, крайня межа відповідальності визначена у розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. В той же час ст.212-2 щодо порушення доступу до держаної таємниці визначає крайню межу для посадових осіб у розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При таких завищених показниках крайньої межі адміністративної відповідальності за порушення доступу до інформації специфічно виглядають санкції статей 82-3, 91-4, 53-2 КУпАП, які відповідно визначають крайні розміри штрафів у вигляді п'яти, десяти і двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Таким чином, пропонуємо узгодити систему адміністративних стягнень щодо порушень у сфері інформації і визначити єдиний найменший розмір штрафних санкцій. На наш погляд, доцільним буде встановлення його на рівні двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Такий рівень штрафних санкцій обґрунтуємо наступними фактами:

1. Ст.212-3 КУпАП, яка містить такий мінімальний розмір адміністративного стягнення за порушення у сфері доступу до інформації, була відкорегована відповідно до ЗУ «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян», «Про

доступ до судових рішень», «Про засади запобігання і протидії корупції», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», останні зміни внесені за № 5076-VI від 05.07.2012, тому ми вважаємо, що розміри стягнення викладені в ній найбільше відповідають сучасним реаліям.

2. Відповідно до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2013 рік» від 06.12.2012 р. № 5515-VI прожитковий мінімум встановлений у вигляді загального показника на рівні 1108 грн. Таким чином, штраф на мінімальному рівні (425 грн.) буде складати практично половину від означеної державою суми прожиткового мінімуму. На наш погляд, таке співвідношення адміністративної санкції буде більш дієвим і ефективним як для превентивної, так і для каральної функції цього виду адміністративного стягнення для посадових осіб.

Отже, пропонуємо внести зміни до КУпАП щодо розміру штрафу за порушення у сфері доступу до інформації. Впроваджуючи зміни у адміністративне законодавство, ми прагнемо до встановлення максимально ефективної і дієвої системи адміністративних стягнень за порушення у сфері доступу до інформації.

Таким чином, ми прийшли до наступних висновків:

1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається на громадян і посадових осіб за адміністративні правопорушення у випадках, установлених законодавством України.
2. Український законодавець повинен узяти на озброєння із нормативної практики сусідів такі факти:
 - ✓ Збільшити розміри штрафів за порушення у сфері інформації (наприклад, щодо перекручення або приховування даних державного земельного кадастру);
 - ✓ Розробити додаткові види стягнень за правопорушення у сфері доступу до інформації (право обіймати певні посади протягом визначеного строку);
 - ✓ Розробити і впровадити більш жорсткі санкції за порушення права на інформацію (наприклад, адміністративний арешт).
3. В системі адміністративних стягнень за адміністративні правопорушення у сфері доступу до інформації ще не сформовано єдиного підходу до встановлення оптимальних розмірів адміністративно-штрафних санкцій. Пропонуємо узгодити систему адміністративних стягнень щодо порушень у сфері інформації і визначити єдиний найменший розмір штрафних санкцій. На наш погляд, доцільним буде встановлення його на рівні двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Перспективи подальших досліджень представляються нам у якості дослідження удосконалення ознаки повторності при застосування адміністративного стягнення у вигляді штрафу за правопорушення у сфері доступу до інформації. Крім того, для підвищення дієвості механізму накладення стягнень доцільним буде дослідження суб'єктів визначеного виду правопорушень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – К., 1996. – 254к/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.11 р. № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
4. Адміністративне право України: підручник [для юрид. вузів і фак.] / [Ю.П. Битяк, В.В. Богуцький, В.М. Гарашук та ін.; за ред. Ю.П. Битяка]. – Х.: Право, 2000. – 520 с.
5. Коломоець Т.О. Адміністративний примус у публічному праві України: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 / Т.О. Коломоець. – Запоріжжя, 2005. – 455 с.
6. Хорошак Н.В. Адміністративні стягнення та їх застосування: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Н.В. Хорошак. – К., 2003. – 16 с.

7. Удод М.В. Правове регулювання адміністративних стягнень / М.В. Удод, Ю.Г. Рябчиць // Вісник Донецького національного університету. – Серія В: Економіка та право. – 2010. – Вип. 1. – С. 343.
8. Об правонарушениях: Кодекс Республики Молдова от 24 октября 2008 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.base.spinform.ru/show_doc.fwx?Rgn=25958
9. Об административных правонарушениях: Кодекс Российской Федерации от 30 декабря 2000 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://duma.consultant.ru/page.aspx?704699>
10. Об административных правонарушениях: Кодекс Республики Беларусь от 21 апреля 2003 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://pravo.by/main.aspx?guid=3871&p0=hk0300194&p2={NRPA}>
11. Об административных правонарушениях: Кодекс Республики Казахстан от 30 января 2001 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pavlodar.com/zakon/?dok=00524&uro=08046>

УДК 342.736

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ ЗА ЗВЕРНЕННЯМИ ГРОМАДЯН В ОРГАНАХ ВНІТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Зеленіна С.М., аспірант

Запорізький національний університет

Стаття присвячена особливостям провадження за зверненнями громадян в органах внутрішніх справ України відповідно до вимог норм діючих нормативно-правових актів України, а також з урахуванням положень проекту Адміністративно-процедурного кодексу, та виокремленням існуючих недоліків у вказаній сфері життєдіяльності суспільства та шляхів їх усунення.

Ключові слова: адміністративне провадження, провадження за зверненнями громадян, проект адміністративно-процедурного кодексу, звернення до органів внутрішніх справ.

Зеленина С.М. ОСОБЕННОСТИ ПРОИЗВОДСТВА ПО ОБРАЩЕНИЯМ ГРАЖДАН В ОРГАНЫ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УКРАИНЫ / Запорожский национальный университет, Украина

Статья посвящена особенностям производства по обращениям граждан в органы внутренних дел Украины в соответствии с требованиями норм действующих нормативно-правовых актов Украины, а также с учетом положений проекта Административно-процедурного кодекса, и выделением существующих недостатков в указанной сфере жизнедеятельности общества и путей их устранения.

Ключевые слова: административное производство, производство по обращениям граждан, проект административно-процедурного кодекса, обращения в органы внутренних дел.

Zelenina S.M. FEATURES PRODUCTION OF APPEAL OF CITIZENS TO POLICE AUTHORITY OF UKRAINE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

This article is devoted to the peculiarities of the proceedings for citizens in the police authority of Ukraine in accordance with the norms of current legal acts of Ukraine, as well as the provisions of the draft Administrative-procedural code, and distinguishing the existing shortcomings in this sphere of social life and ways to address them.

According to the Constitution of Ukraine, each person has the right to appeal to government agencies, local governments and their officials to address issues of their concern. Statistical studies show that the most urgent issues of concern to the citizens of Ukraine, is the work of the central authorities and ensure law and order. Most appeals relating to the activities and competence of the police.

Working with citizens, their personal acceptance is an important focus of the police vehicle to obtain information on matters within their competence, a form of strengthening and expanding relations with police the country's population. Despite the importance of this seri activity and despite the large number of legislative acts regulating activities in considering appeals to the police, and a large number of studies, many questions concerning the administrative and legal regulation of the proceedings by citizens in the police is unresolved. This is unacceptable and due to the fact that the proceedings by citizens relating to enforcement proceedings. Due to the importance of this issue in this article have been investigated stage of the proceedings